

සිරියාව තුළ වොෂින්ටනයේ යුද්ධි අපරාධ

Washington's war crimes in Syria

2017 ජූනි 15

දැනීම් මෙරිකා එක්සත් ජනපද ආන්ත්‍රික යුද්ධි අපරාධ වලට වැරදි කරු වෙයි. මෙය ප්‍රබල ලෙස නිශ්චලනය වුයේ සිරියාවේ රාජ්‍ය තන්තු වෙනස සඳහා අමෙරිකානු පිටුබලය සහිතව සිදු කෙරුණෙන යන දිග්‍යෙනු යුද්ධිය මගින් සිදු වූ මානව අධිකිත් උග්‍රෝගනය කිරීම පරික්ෂා කිරීම සඳහා 2011 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ (එජ්) සංවිධානය විසින් ස්ථාපිත ස්වාධීන ජාත්‍යන්තර ව්‍යවර්ශන කොමිෂම මගිනි.

එජ් සංවිධානයේ සම්ක්ෂන කොමිෂමේ සභාපති පෝලෝ පින්සිරෝග් බඳාදා පැවසුවේ සිවිල් වැශියන් 16 000 අධික සංඛ්‍යාවකට තම වාසස්ථාන වලුන් පළායාමට බල කෙරෙනු ඇතර ඉරාක සහ සිරියාවේ ඉස්ලාමික රාජ්‍ය (අධිජ්‍යස්ථානයේ රාජ්‍යය අගනුවර වන උග්‍රෝග සිරියාවේ රැක්කා නගරය තුළ සහ අවට පෙන්වෙනයේ අනුකම්පා විරහිත බෝම්බ දුම්ම මගින් "දුවෙන්ත ලෙස සිවිල් ජනතාවගේ ජීවිත හානි" සිදු කර ඇති බව ය.

දහස් සංඛ්‍යාත සිරියානු පුරුෂයින්, කාන්තාවන් සහ ලමුන් සාතනය කරමින් ද අංග විකල කරමින්ද අමෙරිකානු යුද්ධි ගුවන්තානා රැක්කා සහ අවට පුදේශ්වලට දුක දහස් ගනින් ප්‍රභාරක මූනිස්සම් පතිත කර ඇති. ජාතාක්ර්න නාගරික වටපිටාවන්ට මිල 155 හෝටිසර් බෝම්බ එල්ල කරමින් ද රාජ්‍යය සිරියානු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හමුදාවනට සම්පූර්ණ සහය සපයීම සඳහා අපවෙශ ප්‍රභාරක හොලොකොප්ටර් යානා පියාසර කරවමින් ද සිරියානු භුමියේ තීති විරෝධී ලෙස රුදාවා ඇති හමුදා හටයන් සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීමට දායක වූ ඇමෙරිකානු මැරින් එකක තව තවත් මාරක ගිනි අවවල බලය යොදා ඇති. කුරුදී වයි.පි.පි මිල්ජායා හමුදාවන්ගේ අධිකාරයට යටත් මෙම වොෂින්ටනය වෙනුවෙන් පෙනි සිටින හමුදාවන් ව ඇමෙරිකානු විශේෂ මෙහෙයුම් හමුදාවන්ගේ "ලපදෙස්" ද ලැබේයි.

රැක්කාවේ ලේවකී ආනුමතනය දිග හැරෙමින් පවතින්නේ වරක් මිලයන 2 ව අධික ජනගහනයක් සිටි බවට ප්‍රකාශිත, සභාප්‍රම් 232 ක් රැක්කාවට නැගෙනහිරින් පිහිටි ඉරාක නගරයක් වන මෝස්සුල් හි, පසුගිය ඕක්නොබරයේ පවත් පෙන්වෙනය විසින් සිදු කරුණෙන යන මේ හා සමාන ජන සාතනය සිදු කරන මෙහොතේමය. මෝස්සුල් වල බහුතර ප්‍රජාසයක් ඇමෙරිකානු බෝම්බ ද, රෝකරි ප්‍රභාර සහ පෙල් ප්‍රභාර වලුන් ද සහමුලින්ම විනාශ කරන ලදී. බොහෝ දෙනෙක් සුන්ඩුන් වලට යටත් ඇති ඇතර දහස් සංඛ්‍යාත ජනයා

මරනයට පත් වෙමින්, තුවාලවලටද ගොදුරු වූහ.

අමෙරිකානු කාල තුවක්කු සේනාංක රක්කා සහ මෝස්සුල් යන නගර දෙකටම සුදු පොස්පරස් ජෙල් වෙබ් ප්‍රභාර එල්ල කරමින් සිටින බවට තහවුරු කරන ලද වාර්තා සමඟ පෙන්වෙනය විසින් සිදු කෙරුණෙන යන ලද යුද්ධි අපරාධවල පරිමාව වඩාත් තියුණු ලෙස අවධාරණයට යොමු වී ඇති. ජනාක්ර්න පුදේශ්වල හාවතා කිරීමට ජාත්‍යන්තර නීතියෙන් තහනම් වූ මෙම ගිනිනා සුදු රෘසායනික අව්‍ය ස්පර්ෂ වූ විට මිනිස් මානු ගිනි අවුලුවා, ඇට් කුටු දැක්වාම පිළිස්සි යයි. මෙම ජෙල් වලුන් මුදා හරින වායුව ආස්ථානය කරන්නන් හුම්මේ සිරිවිමට හාජ්‍යනය වන ඇතර අභ්‍යන්තරයේ සිටි බාහිරයට පිළිස්සිමට හාජ්‍යනය වේ. මෙම අව්‍ය නිසා හට ගන්නා හයාන්තාර තුවාල වාතයට නිරාවරණය වූ පසු නැවත විවෘත වෙයි. සුදු පොස්පරස් රෘසායන දුව්‍ය ප්‍රභාරයට ගොදුරු වූවන් ඇතර තුස්සිය ඇති කිරීමට හාවතා කෙරෙයි.

රැක්කා සහ මෝස්සුල් හි මහජනතාවට එරෙහි හාවතා කෙරෙන තවත් මරනිය ආයුධයක් වන්නේ එම්පිජම්-140 බි රෝකරි ප්‍රභාරක බෝම්බ වේ. මෙය ජ්‍යෙෂ්ඨ රෝකරි ලෝන්ටර් උපකරණයක ආධාරයෙන් විදින ලදාව, අහස් දී පුපුරා යයි. මෙමගින් මිටර 15 ක අරය සහිත වට රුම් පරාසයක සිටින ඕනෑම කෙනෙකු මරනයට පත් කරන ඇත්තේ පරාසන්ල ගුණෙක් 274 ක් පමණ මුදා හැරෙයි.

පසුගිය මස ඇමෙරිකානු ආරක්ෂක ලේකම් පේමිස් මැතිස් මාධ්‍යවලට පැවසුවේ තම අධිජ්‍යස්ථානයේ විරෝධී ව්‍යායාමය තුළදී "ජන සංඛ්‍යාත උපකරණයන්" පෙන්වෙනය හාවතා කරන බවත් "මෙවැනි තත්ත්වයක් සිවිල් වැශියන් අනතුරුවලට ගොදුරු වීම පිටිතයේ යථාර්ථයක්" බවත් ය. "පිස්සු බල්ලා" යනුවෙන් හමුදා පට බැඳීමට පාතු වූ මැතිදී විශාම ගිය නාවික ජෙනරල්වරයකු වූ මැතිස් කට්‍යා කරන්නේ කුමක් ගැනීද යන්න ඔහු දතියි. 2004 දී ගෞල්ජ නගරය දෙවරක් මාරක ලෙස ආනුමතනය කිරීමට නායකත්වය දුන් ඔහු මැතිදී ප්‍රභාර දියත් කරන ලදී.

ඉරාකය සහ සිරියාව තුළ ඇමෙරිකානු හමුදා මැදිහත් වන්නේ අධිජ්‍යස්ථානයේ සංඛ්‍යාතය "සම්බන්ධතාව නීතිම්" අරමුන සහිත ව නොවේ. අධිජ්‍යස්ථානයේ නීත්‍යම් නීත්‍යම් 2003 දී ඇමෙරිකාව විසින් ඉරාකය ආනුමතනය කර වාඩිලා ගැනීමෙන් ද, අනතුරුව බ්‍රිතාන්ත සහ සිරියාව යන දෙරටවම එරෙහිව "රාජ්‍යතන්ත්‍ර මාරු කිරීම්" යුද්ධි තුළදී වොෂින්ටනය

වෙනුවෙන් පෙනී සිටින හමුදා ලෙස ඉස්ලාමිය සටන් කරවෙන් වොෂින්ටනය විසින් ගොදා ගැනීම මතිනි. රක්කා නගරය උතුරින්ද, නැගෙනහිරින් සහ බටහිරින්ද අමෙරිකානු පිටුබලය සහිත හමුදා විසින් වට්ලනු ලබ ඇති අතර දීර් අල් සේර් ප්‍රාත්තයට පලාභාම සඳහා රසාන දෙසින් බේරියාමේ මාවතක් අයිත්ස් අයිත්ස් සටන් කරවෙන්ට විවෘත කර ඇත. එහිදී අයිත්ස් අයිත්ස් සටන් කරවෙන්ට සිරියානු හමුදාව සමඟ සටන් කිරීමට ඉඩ සලෙසුනු ඇති. ඒ ආකාරයටම, සිරියාව තුළ එම අරමුන සඳහාම මෝස්සුල් නගරයේ සිටි අයිත්ස් අයිත්ස් සටන් කරවෙන් විශාල සංඛ්‍යාවකට මෝස්සුල් දේශයිමාව හරහා සිරියාවට පලා යාමට ඉඩ සලසා දී තිබේනි.

ඉරාකය හෝ කිරියාව තුළ වොමින්ටනයේ මුලේපාසික අරමුන වන්නේ “භූය්තවාදයට එරෙහි සටන් කිරීම” නොව තෙල් සම්පත් වලින් ආයෝග මධ්‍ය පෙරදිග අමෙරිකානු අධිකාරය තහවුරු කිරීමත්, මෙම අරමුන සඳහා ප්‍රධාන බාධක ලෙස පවතින ඉරානය සහ රැකියාවට එරෙහි යුද්ධය සූදානම් කිරීමත් ය. පර්සියානු බොක්ක සහ මධ්‍යම ආයියාව යන දෙනෙන්ම අමෙරිකානු අධිරාජ්‍යවාදයට තම අව්‍යාදිත අධිකාරය පවත්වා ගැනීම තම හුගේලිය ප්‍රතිමල්වයා වන වේනයට කිදු කෙරෙන බල ගක්ති සපෙශුම කපා දුම්ම සඳහා මාවතක් විවෘත කරයි.

මෙම කොලුකාරී අරමුණු යුද්ධ අපරාධවල උල්පත වන්නේ ඉරාකයේ සහ සිරියාවේ පමනක් නොවේ. පර්සියානු බොක්සේක් ඉරාන බලපෑම දුබල කිරීමේ අරමුණු සහිතව සවුදු රජ විසින් යෝමනයේ මෙහෙයවන ලද ආසන්න ජනසංඛාරක යුද්ධය සඳහා වොශින්ටනය පිටු බලය සපයමින් සිටිය. පසුගිය මස රියාද්ති තම සංවාරය තුළදී, ජනාධිපති ඩොනල්ඩ් ව්‍යමිංස් සවුදු රාජධානිය සමග ඇ.එ.ඩී. බිලියන 110 ක අවශ්‍ය හෝසුමක් නිවේදනය කළේ ය. මේවා ප්‍රවීම මොහොතේම සවුදිය, අරාබ ලෝකයේ වඩාත්ම දැඟ ජාතියේ මහ ජනතාව මත වස්සවන බෝමඛ සහ මිසිල ඉහළ දුම්මට යොදාවෙයි.

මෙම ආයුධ පැකේෂයට පෙරාතුව මෙවතින් ගනුදෙනුවක් සඳහා ඔබාමා පරිපාලනය අත්සන් කළේය. පසු තී ගනුදෙනුව යේමන ජනතාව සාතනායට පත් කරමින් ද වෙදුන පහසුකම් අහිමි කරමින් ද සිදු කළ ඇමරිකානු නාට්ක සම්බාධක සහ සවිදි ප්‍රභාරක ගුවන් යානාවලට අභස්සේම තෙල් සැපයිය හැකි පහසුකම් ද ඇතුළුව යේමනායට එරෙහි යුද්ධය සඳහා සැලසුම් කිරීමේ සහ බුද්ධි අංශ ඔත්තු සැපයීමේ ආධාර ද සැපයිය. ජනතාව 12,000 ක් සෘජුවම මරනායට පත් කිරීමට අමතරව ඇමරිකානු එක්සත් ජනපදය හා සවුදිය විසින් හවුලේ මෙහෙයවන ලද යුද්ධය යේමන ජාතිකයන් මිලයන 7ක් සාගතයේ ඇදුරට හෙළා දම්මින්, තවත් දැහස් සංඛ්‍යාත ජනතාව කොළරා රෝග නිසා මරන තර්ජනයට ගොඳුරු කර ඇතේ. යේව් ද විළුඩ්නි සංචාරණ වාර්තාවකට අනුව, සාමාන්‍ය අගයක් ලෙස සැම තත්පර 35 කට වරක් එක් යේමන දරව්‍ය මෙම රෝගයට ගොඳුරු වෙති.

මේ අතරතුර, වොෂින්ටනය නැවත වතාවක් සූදානම් වන්නේ අග්‍රතිස්ථානය තුළ කිදු කෙරෙනු දිග් ගැසුනු ජන සාමානය උගුර කිරීමටය. අමෙරිකානු නිලධාරයේ

අගහරවාදා වාර්තා කළේ 2001 සිට අමුවකාව වාඩිලා ගෙන සිටින මෙම රටේ හමුදා හටධින්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි කරන ලෙසට ව්‍යුත් මැතිස්ට නිර්දේශ කර ඇති බවය. ආරක්ෂක ලේකම් විසින් ඇලුම් කරන “සමුළුකාතක උපායකන්” ගෙනයාමේ අරමුණ සිතිතව තව තවත් දහස් සංඛ්‍යාත හමුදා හටධින් යෙදුවීමට බලාපොරාත්තු වෙයි. සිදු වීමට නියමිත දෙයෙහි හැටි ස්වභාවය සඳහා දින දැකිමට හැකි විය. එනම්, පාර අසල තිබුනු බෝම්බයක් සංවාරයේ යෙදුනු හමුදා කන්ඩායමක් ඉදිරියේ පුපුරා ගිය විට, ඔවුනු ගබාල් පෝරනු කම්කරවෙකු සහ ඔහුගේ 8 සහ 10 වියති පුතුන් දෙදෙනා කාතනයට ලක්කරමින් සිවිල් වැසියන් වෙත ඉවත් බවක් නැතිව එවි තැබුහ.

පුලුල් වෙමින් පවතින ගෝලිය යුද්ධ පිටියේ මෙවතින දාමරකකම් දිය් වෙමින් පවතින තතු තුළ, වඩාත් සිත් කාවදින සුළු කාරනාව වන්නේ අමෙරිකානු යුද්ධ අපරාධ වලට එරෙහිව කිසිදු සැලසුම්ගත විරෝධයක් නැති විමධි. අඛන්ඩ යුද්ධ, කොන්ගුය් මන්ඩලයේ විවාදයට ගැනෙන ව්‍යුහයක් නොවන අතර එයට බෙලොකුට්ටික් සහ රුපබ්ලිකන් පක්ෂ දෙකම සහය දෙනි. පෙන්වගනයේත්, ශී අඹ ඒ සංවිධානයේත් විශ්වාසතිය ප්‍රවාරක අන්ධික් වන ජන මාධ්‍ය රැකියාවන් හෝ සිරියානු ආන්ඩුවට එරෙහිව වෝද්නා එල්ල වූ විවෘත පමනක් අවදානය ගොදුමින්, අමෙරිකානු යුද්ධ අපරාධ කෙරෙහි කිසිදු උනින්දුවක් නොදුක්වති.

தவ டிருவத் கிவ யூதுவ அதேன்றே, ஆமேரிக்காவேத் ஸ்ரீக
பர்மாநலத் வகை கர்ன சுதாவ யூட்டியவி லீரெஷ
வந அதர, 1960 க்கு 1970 டிஜக்கவல மதியம பன்றிக
யூட்டிய விரேஷ் கூட்டுறவு வல தம ஆரம்பக்கத்வய
லோடு வகை வகை-வாம கிண்வியம் ஆமேரிக்காவு யூட்டிய
பூகேங்பக்கரநயவு பைதீ வாலிக விரட்டியத்வய பவு
அத்தீர டுமா அதீ விவகை. ஆமேரிக்காவே ராத்தாந்தர
சுமார்வாடு கூலிவானய, சுர்மதியே வாமாங்கிக பக்கய,
பூந்கயே நவ வினாபதி விரேஷ் பக்கய வதீ கிண்வியம்
வரப்பக்கடித மதியம பத்திக கீர்வல அவங்கதாவன்
கியேங்பக்க கரமின் அவிராஜவாடுய வெநுவென் பேதி
கிவின மேல நவ கிண்வியமே தேஷபாலனய விளை
டுக்கவகை. மோவிஹு “மாநல அதிதீந்” கே நாமயென் கீடு
கேரெந நவ-யவத் விதை ஆகுமலன யூக்கதி யூக்கதி கரமின்
லிவியாவ, கக கிரியாவ வதீ ரவிவல கீடு கேரெந சீ அகி
சீ கூலிவானயே ராஜ தந்து மாரை கிரிமே மேஹேயும்
“வித்தலவு” லேக ஹவாட்குவதி.

ප්‍රධාන තාප නියම්වික බලවතුන් පටවලා ගිමින් සූගේලිය පරිමාන ගැටුමකට තර්ජනය කරන ඇමරිකාව විසින් ලෝක පරිමානව යුද්ධ අපරාධ සිදු කෙරෙන තත්ත්ව තුළ අද දුවසේ අවසාර යුද්ධ විරෝධ ව්‍යාපාරයක මතුවේම පීවිතය සහ මරනය අතර කරනෙකි. මෙවතින් ව්‍යාපාරයක් ගොඩනගිය හැක්කේ, යුද්ධයේ උල්පත් වන ධනවාදුයට අවසාන තිත තබන සමාජවාදී වැඩ පිළිවෙළක පදනම මත කමිකරු පන්තිය ස්වාධීන කිරීමට බලමුලු ගැන්වීම මගින් ය.

—